

Uchwała Nr 10/2022
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 10 marca 2022 r.

w sprawie poselskiego projektu ustawy o utworzeniu Politechniki Morskiej w Szczecinie

Po rozpatrzeniu, na wniosek Marszałka Sejmu z dnia 2 lutego 2022 r. (pismo nr SPS-WP.020.27.5.2022), poselskiego projektu ustawy o utworzeniu Politechniki Morskiej w Szczecinie, stosownie do art. 329 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (PoSWiN, Dz. U. z 2021 r. poz. 478 ze zm.), Rada Główna negatywnie opiniuje przedłożony projekt ustawy.

Akademia Morska w Szczecinie, powstała w 2008 r. na bazie Wyższej Szkoły Morskiej (1968 r.) i w tym roku uzyskała status uczelni akademickiej. Właśnie dla uczelni akademickiej jest prawnie zastrzeżona nazwa „akademia” (art. 16.1 ustawy PoSWiN). Struktura AMS obejmuje 5 wydziałów: Nawigacyjny, Mechaniczny, Inżynieryjno-Ekonomiczny Transportu, Mechatroniki i Elektrotechniki oraz Informatyki i Telekomunikacji. Akademia posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dwóch dyscyplinach inżynieria lądowa i transport oraz inżynieria mechaniczna. W tych dwóch dyscyplinach AMS kształci doktorantów w szkole doktorskiej. Akademia Morska w Szczecinie ma swoją wyraźną tożsamość naukową i dydaktyczną, jako uczelnia akademicka w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych, ukształtowaną w toku ponad 75. letniego okresu rozwoju szkolnictwa morskiego w Szczecinie. Pod tą nazwą realizuje swoją misję, strategię rozwoju, szeroką współpracę z gospodarką, w tym zwłaszcza sektorem gospodarki morskiej.

Poselski projekt utworzenia Politechniki Morskiej w Szczecinie zakłada *sukcesję generalną* - tzn. przejęcie przez nowo utworzoną uczelnię - PM wszystkich praw i obowiązków Akademii. Ów charakter sukcesji dotyczy nie tylko mienia i praw majątkowych, lecz także sukcesji osiągnięć naukowych i ich ewaluacji, wyrażonych w dotychczasowych ocenach jakości działalności naukowej Akademii, w tym zwłaszcza wyników parametrycznej oceny jednostek naukowych w 2016 r.

Uwagi szczególne do treści poselskiego projektu utworzenia Politechniki Morskiej w Szczecinie, stanowiące elementy uzasadnienia negatywnej opinii, są następujące.

1. Wniosek nie zawiera odniesienia do obowiązującego prawa o szkolnictwie wyższym i nauce. Brakuje wyraźnego powołania na art. 35 ust. 1 i inne, istotne zapisy ustawy.

2. W opinii RGNSW w uzasadnieniu projektu poselskiego brakuje odwołania do ważnych dokumentów potwierdzających inicjatywę Akademii Morskiej – wniosku rektora, stanowiska Rady Uczelni, Senatu, konsultacji społecznych - opinii pracowników i studentów. Przedłożony projekt poselski sprowadza się w zasadzie do zmiany nazwy uczelni Akademia Morska w Szczecinie na Politechnika Morska w Szczecinie, bez żadnych zmian strukturalnych, które

ukazywałyby formalną zasadność przekształcenia i spełnienia ustawowych warunków statusu politechniki.

3. Jediną zmianą organizacyjną, jaką przewiduje projekt jest zmiana na stanowisku rektora. W tym zakresie RGNSW stwierdza niezgodność propozycji zawartych w projekcie z obowiązującą ustawą PoSWiN. Wniosek poselski, w art. 7 ust. 2 zakłada, że „*pierwszego rektora Politechniki powołuje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej na kadencję, o której mowa w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*”. Proponowany zapis jest jednak niezgodny z art. 24 ust. 9 PoSWiN, który stanowi, że „*pierwszego rektora uczelni publicznej powołuje minister na okres roku [...] oraz wyznacza termin na zorganizowanie i przeprowadzenie wyborów do senatu*”.

4. Dyskusyjne jest podporządkowanie formalne – nadzór nad Politechniką Morską w Szczecinie ma sprawować minister właściwy do spraw gospodarki morskiej (art. 3 wniosku).

5. Ważnym elementem opinii RGNSW jest kategoria naukowa dyscyplin prowadzonych w AMS, przyznana decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w wyniku procesu parametrycznej oceny jednostek naukowych w Polsce na lata 2017-2021. Ówczesne trzy wydziały: Inżynieryjno-Ekonomiczny Transportu, Mechaniczny i Nawigacyjny otrzymały kategorię B (<https://polon.nauka.gov.pl/pomoc/knowledge-base/wyniki-kompleksowej-oceny-jednostek-naukowych-wykaz-kategorii-naukowych-2017-2021/>). Znaczenie tego elementu nawiązuje ducha i litery prawa, wyrażonych w art. 14 ust. 1 ustawy PoSWiN: „*uczelnia jest uczelnią akademicką, jeżeli prowadzi działalność naukową i posiada kategorię A+, A, albo B+ w co najmniej 1 dyscyplinie naukowej*” (...) oraz ustawy z dn. 3.07. 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1669, art. 176 ust 2, wejście w życie tych przepisów - od 1.10.2022 r.): *Uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego nadaje się, biorąc pod uwagę poziom działalności naukowej (...), w tym kategorie naukowe uzyskane w wyniku ostatniej kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej (...).* Idei tej – wysoko ocenianej działalności naukowej nie zmieniały, do istoty, zmiany regulacji prawnych, wprowadzane do ustawy w ramach kolejnych transz „tarczy antykryzysowej” – przesunięciu ulegały jedynie terminy określone w „ustawie wprowadzającej”.

W ustawie PoSWiN „*wyraz politechnika*” jest zastrzeżony dla nazwy uczelni akademickiej posiadającej kategorię A+, A albo B+ w co najmniej 2 dyscyplinach w zakresie nauk inżynieryjnych i technicznych” (art. 16. ust.2).

6. Znacząca jest regulacja ustawowa, stanowiąca, że „*uczelnia akademicka, która w wyniku ewaluacji jakości działalności naukowej nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy PoSWiN, staje się uczelnią zawodową w dniu, w którym decyzje o przyznaniu tej uczelni kategorii naukowych stały się ostateczne*”. Konsekwencje takiej, ewentualnej sytuacji określają art. 15 ust. 9 i art. 206 ustawy PoSWiN. Taka sytuacja prawna będzie obowiązywać od 1.10.2022 r. (Ustawa wprowadzająca, art. 1).

Wniosek o utworzeniu Politechniki Morskiej w Szczecinie wyraźnie nawiązuje do powyższej regulacji. Art. 6. projektu ustawy stanowi, że: „1. W terminie do zakończenia drugiej, po utworzeniu Politechniki, ewaluacji jakości działalności naukowej, Politechnika dostosuje się do wymogów określonych w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619 i 1630). 2. Jeżeli Politechnika nie spełni wymogu, o którym mowa w ust. 1, traci prawo do posługiwania się nazwą Politechnika. 3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, nową nazwę Politechniki określą w drodze rozporządzenia minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej”.

W myśl intencji autorów Projektu nazwa Politechnika Morska w Szczecinie zostaje utrzymana do zakończenia drugiej, po utworzeniu Politechniki, ewaluacji jakości działalności naukowej. Biorąc pod uwagę 4-letni okres ewaluacji jakości działalności naukowej termin ten przypada na rok 2030, choć w „Uzasadnieniu wniosku” jest data 2026 r., (s. 10). Takie zapisy wniosku opóźniają spełnienie ustawowych warunków akademickiego charakteru Uczelni, określonych w art. 14 ust. 1 ustawy PoSWiN.

Projekt ma charakter szybkiej inicjatywy ustawodawczej. Został złożony w dniu 26.01.2022 r. i przewiduje utworzenie Politechniki Morskiej w dniu 1.09.2022 r. Wyniki ewaluacji jakości osiągnięć naukowych za lata 2017-2021 będą znane w lipcu br. Jeśli obie dyscypliny Akademii Morskiej w Szczecinie uzyskają minimum kategorię B+ wówczas droga do zmian organizacyjnych, które będą spełniać warunki obowiązującej ustawy PoSWiN będzie otwarta.

Uchwałę otrzymują: Marszałek Sejmu RP, Marszałek Senatu RP oraz Minister Edukacji i Nauki.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Marcin Pałys